अत्र जडता । इदं मम ।

रसविच्छेदहेतुत्वान्मरणं नैव वर्ण्यते ॥ १९३ ॥

जातप्रायं तु तद्वाच्यं चेतसाकाङ्क्षितं तथा ।
वर्ण्यतेऽपि यदि प्रत्युज्जीवनं स्याददूरतः ॥ १९४ ॥

तत्राद्यं यथा—

'शेफालिकां विदलितामवलोक्य तन्वी
प्राणान्कथंचिदपि धारयितुं प्रभूता ।
आकर्ण्य संप्रति रुतं चरणायुधानां
किं वा भविष्यति न वेद्मि तपस्विनी सा ॥'

द्वितीयं यथा—

'रोलम्बाः [1]परिपूरयन्तु हरितो झंकारकोलाहलै-
र्मन्दंमन्दमुपैतु [1]चन्दनवनीजातो नभस्वानपि ।
माद्यन्तः [2]कलयन्तु चूतशिखरे केलीपिकाः पञ्चमं
प्राणाः सत्वरमश्मसारकठिना गच्छन्तु गच्छन्त्वमी ॥'

ममैतौ ।

तृतीयं यथा—कादम्बर्यां महाश्वेतापुण्डरीकवृत्तान्ते । [3]एष च प्रकारः करुणविप्रलम्भविषय इति वक्ष्यामः ।

हेतुत्वाद् विनाशहेतुत्वात् । रत्याश्रयस्य मरणाद्रतेर्नाश इति मरणरूपानुभावेन रतेर्मिलनाभावाद्रसत्वं नोपपद्यत इति भावः । तन्मरणम् । मरणात्परं जीवनं प्रत्युज्जीवनम् । **प्रभूता** समर्था । **संप्रति** रात्रिशेषयामार्धे । **चरणायुधानां** कुक्कुटानाम् । किं कीदृगवस्था । **तपस्विनी** ब्रह्मचारिणी । मैथुनरहितत्वात् । अथवा तुच्छा । अर्धरात्रे शेफालिका विकसति, तदानीमेव त्वामप्राप्य कथंचित्प्राणान्धारयति, रात्रिशेषयामार्धे कुक्कुटा नदन्ति, इदानीमपि त्वामप्राप्य सा मृतप्रायेति भावः ॥ **द्वितीयं** चेतसा काङ्क्षितं मरणम् । **नभस्वान्** वायुः । **पञ्चमं** स्वरविशेषम् । **अश्मसारकठिनाः** लोहकठिनाः ॥ **तृतीयं** प्रत्युज्जीवनं संनिकृष्टमरणं । **एष**

---

1. चन्दनेति । दाक्षिणात्यो वायुरित्यर्थः ॥

---

१. 'प्रति' ग. २. 'फलयन्तु' ग. ३. 'एष च–' इत्यादिः–'हृदयंगमं भवति ।' इत्यन्तः पाठो ग-पुस्तके न दृश्यते.